

המלון של גמי ותולי

ספור

כש מספרים על משתתפים בספור מתיחסים
למאפיינים המיוחדים שלהם: מראה, תכונות,
מחשבות ורגשות.

כדי לחזר ולהזכיר דמויות בספור,
משתמשים לפעמים בכינויי גוף
כמו: הוא, היא, אותו, אתם – אזכורים.

בספורים ובשירים על ילדים אנחנו
משתמשים לפעמים במלים מקטינות
ומפנקות.

דו־שִׁיחַ בְּסִפּוּר מְבִיעַ מָה
אוֹמְרִים הַדּוֹבְרִים זֶה לָזֶה, מָה
הֵם חוֹשְׁבִים וּמָה הֵם מְרַגִּישִׁים.

בְּכֹל הַסִּפּוּרִים מְשַׁתְּתָּפִים
גְּבוּרִים וְלֵהֶם תְּכוּנוֹת
יְחוּדִיּוֹת מְשֻׁלָּהִים.

כְּשִׁפְּנוֹתֵבִים סִפּוּרִים צָרִיךְ לְתַאֵר
אֶת הַרְקֵעַ, אֶת הַמְּקוֹם וְאֶת הַזְּמַן
שֶׁבָּהֶם מְתַרַחֵשׁ הַסִּפּוּר.

תְּמוּנוֹת בְּרֻצֶף מְרַאוֹת לָנוּ אֶת
הַרְעִיּוֹנוֹת הַחֲשׂוּבִים בְּסִפּוּר
וּמְרַמְזוֹת עַל הַמְּשֻׁפְּטִים הַחֲשׂוּבִים
שֶׁעוֹזְרִים לָנוּ בַּהֲבִנַּת הַסִּפּוּר.

בַּסְפוּר יֵשׁ שְׁמוֹשׁ בְּפַעֲלִים הַכְּתוּבִים
בְּעֵבֶר. פְּעָלִים אֵלֶּה מְתַאָּרִים דְּבָרִים
שֶׁקָּרוּ אוֹ רָצְפוּ אֲרוּעִים שֶׁהִתְרַחְשׁוּ.

הַדְּמוּיוֹת בַּסְפוּר מְתַאָּרוֹת בְּאִמְצָעוֹת מַעֲשִׂים,
הַתְּנַהֲגוֹת, דְּבוּרִים, רְגָשׁוֹת, מַחֲשָׁבוֹת וְתַכּוּנוֹת.

הַמְשַׁתְּפִים בַּסְפוּר
יְכוּלִים לְהִיּוֹת גַּם חִפְצִים,
חַיּוֹת, פְּרָחִים וְכַדוּמָה.

כְּשִׁכּוֹתָבִים סְפוּר אֶפְשָׁר לְהַבִּיעַ
רְגָשׁוֹת כְּגוֹן פַּחַד, שְׂמֵחָה וְהַפְתָּעָה,
לְתַאָּר אוֹתָם וְלְהַסְבִּיר אֶת מְקוֹרָם.

כָּלֵם יְבִינֵנוּ מֵהַסְּפֹר שְׁלִי אֶת

הַרְעִיּוֹן הַמְּרֻכָּזִי?

מָה שְׁכַתְּבִתִּי דוֹמָה מְאֹד לְסִפּוּר, וְגַם

זְכַרְתִּי לְכַתֵּב אֶת הַכּוֹתֶרֶת.

הַסְּפֹר הַהִיסְטוֹרִי נִשְׁעַן עַל הַמְּקוֹרוֹת. הוּא

קוֹשֵׁר אוֹתֵנוּ לְאֶרֶץ, לְדַת וְלְמוֹרֶשֶׁת. בְּמֶרְכָּזוֹ

שֶׁל הַסְּפֹר הַהִיסְטוֹרִי נִצְבּוֹת דְּמוּיוֹת חֲשׁוּבוֹת

מֵהִיסְטוֹרְיָה שֶׁל עֵימֵנוּ.

הַכּוֹתֶרֶת מוֹפִיעָה בְּרֹאשׁ

הַסְּפֹר וְלִפְעָמִים מְלֵוָה

בְּאִיזֵר.

סְפוּרִים רַבִּים מְכִילִים מִסַּע חֲפוּשׁ

אַחַר חֲפֵץ מְבַקֵּשׁ, אַחַר אָדָם שְׂאוֹהֲבִים

אוֹ אַחַר בַּעַל חַיִּים אֲהוּב. בְּסוֹף הַמַּסָּע

מוֹצֵא הַגְּבוּר לְעֵתִים אֶת מְבַקְשׁוֹ.

הכּוֹתֶרֶת יְכוּלָה לְעוֹרֵר
אֶת סְקֵרְנוֹתֵינוּ וְלִרְמֵז עַל
מָה יִסְפֵּר בַּסְּפּוּר.

אֶפְשָׁר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ
בְּרִמְזֵי הַתֵּכֵן (הַכּוֹתֶרֶת
וְהָאִיּוֹר) וְלִשְׁעַר עַל
מָה יִסְפֵּר.

כְּשִׁכּוֹתֵבִים סְפּוּר, אֶפְשָׁר לְהַבִּיעַ
רְגִשׁוֹת, לְהַתְאִים פְּתֻגָּמִים, לְהִשְׁתַּמֵּשׁ
בְּמַלִּים יְפוֹת וְכַמוֹבֵן לְקִשְׁט וְלִצִּיר.
רַב הַפְּעָלִים בַּסְּפּוּר כְּתוּבִים
בְּעֵבֶר, כִּי הֵם מְתַאָּרִים
דְּבָרִים שְׂקֵרוֹ — רְצָף
אֲרוּעִים שֶׁהִתְרַחֲשׁוּ בַּסְּפּוּר.

בְּשִׁפְתֵי הַדְּבֹר הַפְּעֵל בָּא אַחֲרֵי
נוֹשֵׂא הַמְשָׁפֵט בְּדֶרֶךְ כָּלֵל. בְּשִׁפְתֵי
הַסְּפֹר הַסְּדֹר עָשׂוּי לְהִתְהַפֵּךְ.

בְּסְפֹר יֵשׁ שְׁמוֹנֵשׁ בְּדַמּוּיִים.
לְדַגְמָה: גַּל הַיָּא כָּמוֹ סוּס רְכִיבָה.

שִׁיר

הַשִּׁיר כְּתוּב בְּחֲרוּזִים. הַחֲרוּזִים

מְעַנִּיקִים קֶצֶב לַשִּׁיר. לְדַגְמָה:

פְּלֶסְטִיק — מֶסְטִיק.

בְּסִפּוּרִים וּבְשִׁירִים עַל יְלָדִים אֲנַחְנוּ

מִשְׁתַּמְשִׁים לְפַעֲמִים בְּמַלִּים מְקַטִּינֹת

וּמְפַנְקוֹת.

בְּשִׁירֵי מִשְׁחָק אֶפְשָׁר לְלַמֵּד עַל הַשָּׂפָה

הָעֵבְרִית, לְהַעֲשִׂיר אוֹתָהּ, לְעַסֵּק

בְּחֲדוּדֵי לָשׁוֹן וְלְהַנּוֹת מֵהַמְקַצֵּב.

לְעֵתִים יֵשׁ בְּשִׁיר שְׁמוּשׁ בְּהֶאֱנֶשֶׁה. הָאֲנֶשֶׁה —

תְּכוּנֹת אָדָם שְׁאֵנוּ מְעַנִּיקִים לְעַצְמֵיהֶם דּוֹמְמִים אוֹ

לְבַעֲלֵי חַיִּים. לְדַגְמָה: הַסֵּתוֹ מִשְׁחָק וְעָף.

האַנְשָׁה: מְלִשׁוֹן

אַנוֹשׁ, אַנְשִׁים.

סִימְנֵי הַשְּׂאֵלָה (?) וְסִימְנֵי הַקְּרִיאָה (!)
הַמוֹפִיעִים בְּשִׁיר מְאֻפְּשָׁרִים קְרִיאָה קְצָבִית
וּמְהִנָּה וּמְבֻטָּאִים אֶת הַקְּלִילוֹת שֶׁל הַשִּׁיר.

שִׁירִים נִכְתָּבִים בְּבִתִּים וּבְשׁוֹרוֹת.

לְפַעֲמִים יֵשׁ בָּהֶם פְּזֻמוֹנִים, וּבְרַב

הַשִּׁירִים חוֹרְזִים חֲרוּזִים.

בְּתֵי הַשִּׁיר מְסֻתְּמִים בְּחֲרוּזִים.

הַחֲרוּזִים יוֹצְרִים מְקָצֵב נְעִים וּמְדַגִּישִׁים אֶת

הַנְּאָמַר בְּשִׁיר. לְדַגְמָה: מְהֻדָּרֶת — מְכַשֶּׁרֶת.

**בְּשִׁיר מִבְּחִינִים בְּאִוִּירָה שֶׁל פְּעֻלָּתָנוֹת,
בְּחֲרִיזָה וּבְחֲזָרוֹת עַל מְלִים קֶצְבִּיּוֹת.
לְדַגְמָה: הוֹפ, הוֹפ.**

**הַתְּפִנִּית בְּשִׁיר — הֶרְגַע הַחֲשׂוֹב
בְּיֹתֵר שָׁבוּ מִתְּחִלָּל שְׁנוּי.**

טְקֵסֵט מִידַע

מִטְרָתוֹ שֶׁל טְקֵסֵט הַמִּידַע הֵיא לְמִסַּר עֲבָדוֹת,
לְתַאֵר וּלְהַסְבִּיר תּוֹפְעוֹת אוֹ תְהִלִּיכִים — עַל
פְּרָחִים, עַל בְּעָלֵי חַיִּים, עַל אִישִׁים וְעַל
אֲרוּעִים, עַל תּוֹפְעוֹת טֹבַע וְכַדוּמָה.

טְקֵסֵט מִידַע עוֹנָה עַל הַשְּׂאֵלָה "מֵהוּ
וּמִיָּהוּ נוֹשֵׂא טְקֵסֵט הַמִּידַע?"
לְדַגְמָה: הַטְקֵסֵט עוֹנָה עַל הַשְּׂאֵלָה
"מָה הֵם פְּרָחֵי הַסְּתוֹ?"

בְּטְקֵסֵט מִידַע מְשִׁתְּמָשִׁים בְּצַמְדֵי מְלִים.
צַמְדֵי מְלִים הֵם שְׁמוֹת הַסְּמוּכִים זֶה לְזֶה.
לְמִשְׁל: תּפּוּז סִינִי.

אָפּשׁר לְמַצֵּא טֶקְסֵט מִיִּדְע בְּאַנְצִיקְלוֹפֵדִיָּה,
בְּסִפָּרִים, בְּעֵתוֹן, בְּאִינְטֶרנֶט וְעוֹד.

רַב הַפְּעָלִים בְּטֶקְסֵט הַמִּידְע כְּתוּבִים בְּזִמְנָה
הַזֶּה: מוֹסְרִים עֲבָדוֹת וּמִסְבִּירִים תּוֹפְעוֹת
וְתֵהֱלִיכִים. לְדַגְמָה: שׂוֹאֵג, מְבַלָּה.

טֶקְסֵט הַמִּידְע מְתָאֵר,
מִסְבִּיר וּמְסַפֵּק מִיִּדְע.

בְּטֶקְסֵט הַמִּידְע
מְתָאֵרוֹת עֲבָדוֹת.

בְּמִבְנֵה שֶׁל טֶקְסֵט
מִיִּדְע נִמְצָא פְּתִיחָה,
פְּרוֹט לְנוֹשֵׂא וְסִכּוּם.

היכן אפשר למצא מידע?

באנציקלופדיה, באינטרנט, בעתונים

ובספרים. אולי במוזיאון?

אפשר גם לשאל את ההורים.

בְּרָכָה

מי פותב בְּרָכוֹת? בְּרָכוֹת פּוֹתְבִים אָנָּשִׁים שׁוֹנִים – יְלָדִים
וּמְבַגְרִים – כָּל אֶחָד בְּלִשׁוֹנוֹ וּבְסִגְנוֹנוֹ.

פְּרִסְמוּת

בְּפְרִסְמוּת; פּוֹנִים אֵלֵינוּ.
בְּדֶרֶךְ כָּלל בְּפִנְיָה יְשִׁירָה.

מֵהי פְּרִסְמוּת?
מוֹדְעָה אוֹ סָרְט הַמְּפְרָסְמִים
מוֹצֵר כְּדֵי לְמַכּוֹר אוֹתוֹ.

אַגְדוֹת חַז"ל

אַגְדוֹת חַז"ל (חֲכָמֵינוּ זְכָרָם לְבִרְכָה)

מְסֻפְרוֹת עַל דְּמוּיוֹת אוֹ עַל אַרְוָעִים

חֲשׁוּבִים מִן הַמְקָרָא, וּמוֹסִיפּוֹת לָנוּ

יָדַע שְׁלֹא נִכְתָּב בַּמְקָרָא.

אֵת הָאַגְדוֹת סִפְרוּ בְּעַל פֶּה פְּרָשְׁנֵי הַמְקָרָא אוֹ חֲכָמֵי
הַדָּת. מְאַחַר יוֹתֵר נֶאֱסָפוּ הָאַגְדוֹת לְקַבֵּץ אַגְדוֹת חַז"ל.

אַגְדוֹת חַז"ל מְתִיחֶסוֹת לְדְמוּיוֹת חֲשׁוּבוֹת

בַּמְקָרָא וּמוֹסִיפּוֹת עֲלֵיהֶן יָדַע שֶׁהֵיא חֶסֶר לָנוּ.

בְּאַגְדוֹת חֲכָמִים מְתִיחֶסִים לְדְמוּיוֹת וּלְאַרְוָעִים חֲשׁוּבִים.

הַסְפּוֹר בָּא לְלַמְּדֵנוּ וּלְחַנְכְּנוּ לְעֶרְכִים וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

הזמנה

הזמנות שולחים

כדי לשמר על קשר

בין אנשים.

חברים וקרובים מזמינים

לארועים משמחים

ומעניינים, למשל: לחתונה,

ליום הולדת, להרצאה.

שְׁלֵט

שְׁלֵט הוא טְקֵסְט מְפַעֵל
שְׁמַטְרָתוֹ לְגָרוֹת אֶת הַקּוֹרָא
לְפַעַל בְּדֶרֶךְ מְסִימָת.

צְרִיךְ שְׁלֵטִים כְּדִי
לְדַעַת לְהַסְתַּדֵּר.

בְּשֵׁלֵטִים יֵשׁ מְעַט
מְלִים אוֹ רַק אִיוֹר, כְּדִי
שְׁאֶפְשֵׁר יְהִי לְהַפִּיק
מֵהֶם מִדְּעַ בְּקִלּוֹת.

שְׁלֵט לְדָלֵת הוּא כְּמוֹ כּוֹתֶרֶת
לְסַפּוֹר: הַשְּׁלֵט מְסַפֵּר לָנוּ מִי
גָר בְּבֵית אוֹ בְּחֶדֶר.

יֵשׁ שְׁלֵטִים שְׂמֻזְהִירִים
מִפְּנֵי סִכָּנָה.

יֵשׁ שְׁלֵטִים שְׂמֻסְפָּקִים
מִיַּדַּע עַל שֵׁם מְקוֹם אוֹ
עַל מִי שָׁגַר בְּבֵיתוֹ.

מִשָּׁל

הַמִּשָּׁל הוּא סְפּוּר בְּעַל אִפִּי מִיַּחַד מִשָּׁלוֹ. הַמִּשְׁתַּתְּפִים
בַּמִּשָּׁל הֵם בְּעֵלֵי חַיִּים שְׁמַתְחַפְּשִׁים לְבְנֵי אָדָם. הַדָּבָר מְתַבְּטָא
בְּתַכּוּנוֹת, בְּהִתְנַהְגּוֹת וּבְמַצָּבִים מִן הַחַיִּים. תְּמִיד יֵשׁ בַּמִּשָּׁל
מוֹסַר הַשָּׂפָל, אָבֵל לֹא תְּמִיד הוּא נֹאמֵר בְּמִפְרָשׁ.

הַמִּשָּׁל הוּא סְפּוּר דְּמִיּוֹנֵי קֶצֶר הַבָּא לְחִנּוּךְ
וּלְלִמּוּד לְקַח אֹז מוֹסַר הַשָּׂפָל.

הַמִּשְׁתַּתְּפִים בַּמִּשָּׁל הֵם בְּעֵלֵי חַיִּים
בְּתַחֲפֹשֶׁת שֶׁל תְּכּוּנוֹת, שֶׁל הִתְנַהְגּוֹת וְשֶׁל
מַצָּבִים מִן הַחַיִּים שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם.

הַמִּשָּׁל מְלַמֵּד אוֹתֵנוּ עַל הַחַיִּים
וְעַל יְחֻסִים בֵּין בְּנֵי אָדָם.

הדמיון במשל משוחחחות ביניהן:

יש בו דו־שיח או רב־שיח.

מתכון

מתכון הוא טקסט מפעיל.
המתכון מלמד מה לעשות:
באילו מצרכים להשתמש,
באילו כלים, ומה הן
הוראות הכנה.

כְּתִיבָה

כְּתִיבָה היא דְּוִיחַ על חֲדָשׁוֹת מְעִינֹת. כְּתִיבֹת מוֹפִיעוֹת
בְּעֵתוֹן, בְּרָדִיּוֹ, בְּטֵלֵוִיזְיָה וּבְאִינְטֵרְנֵט. הַכּוֹתֵב מְשַׁתָּף
אוֹתָנוּ בְּחִיּוֹתָיו, בְּרָגְשׁוֹתָיו וּבְמִסְקֵנוֹתָיו.

בְּכִתְבָה — כּוֹתֵרֵת רְאִשִׁית קְצָרָה, וְכוֹתֵרֵת
מְשֻׁנָּה אֲרָכָה יוֹתֵר.
בְּגוֹף הַכְּתִיבָה מְתָאָרִים אֶת הָאֵרוּעַ שְׁקָרָה.
דְּוִיחַ

אִיךָ מְדוּחִים?

מִי שְׁמֵדוּחַ מְתָאָר

אֶת מָה שְׁקָרָה.

אגדה

באגדה משתתפות דמויות מנגדות: דמויות טובות, דמויות רעות ודמות אחת שופטת.

אגדה — ספור דמיוני.

אגדה היא ספור דמיוני. יש אגדות המבססות על תופעות טבע ועל עבודות שונות. למשל: בספור הדמיוני שלפנינו כתוב שהנרקיס ירד לבצה. העבודה: נרקיס גדל בבצה - מקום שצפרדעים חיות בו.

בכל ספור אגדה

יש מעשה פלא.

בְּסִפּוּר אַגְדָּה יֵשׁ שְׁלוּב

שֶׁל דְּמִיוֹן וּמְצִיאוֹת.

הַפְתָּרוֹן קָשׁוּר בְּדֶרֶךְ כָּלֵל

בְּנֶס מְיֻחָד אוֹ בְּמַעֲשֵׂה

פְּלֵאִי, הַמְשַׁלֵּב בְּתֵאוּר

הַמְצִיאוֹת וּבְמַצֵּב הַקִּיָּם.

אַגְדָּה יְכוּלָה לְהוֹפִיעַ בְּכָל

צוּרָה סְפְרוּתִית: בְּמִשְׁל,

בְּשִׁירָה, בְּסִפּוּר וְעוֹד.

בְּאַגְדוֹת חֲכָמִים מְתִיחִסִּים לְדְמוּיֹת וּלְאֲרוּעִים חֲשׂוּבִים.

הַסִּפּוּר בָּא לְלַמְדֵנוּ וּלְחַנְכֵנוּ לְעֲרֻכִים וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

פּוֹיִט

פּוֹיִט הוּא שִׁיר קֹדֶשׁ. קוֹרְאִים

פּוֹיִטִים אֹו שָׂרִים אֹוְתָם

בְּשַׁבָּתוֹת וּבְחַגִּים, בְּדֶרֶךְ כָּלֵל.

מודעה

מודעה היא טקסט מפעיל

הגורם לקורא לפעל

בהתאם למידע שבו.

במודעה על אבדה כותבים בקצור

כל מה שסייע להחזיר את האבדה.

לדגמה: כתמים בעלי יחוד.

ספּוֹר עִם

**בְּסִפּוֹר הָעַם פְּתִיחָה וְסִיּוּם שְׁלֵיִם. בְּסִפּוֹר
יֵשׁ מִפְּגָשׁ בֵּין טוֹב לְרַע וְדַמּוּת שׁוֹפְטֹת. בְּסוֹף
הַסִּפּוֹר – הַטּוֹב מְנַצֵּחַ.**

**סִפּוֹר עִם עוֹבֵר מְאֹב לְבֵן, דָּן בְּבַעֲיוֹת
שְׂמֵתָאִימוֹת לְכָל זְמַן וְלְכָל מְקוֹם וְיֵשׁ
בּוֹ מְסַר חֲבָרְתִּי.**

עלילון (קומיקס)

עלילון הוא ספור מציר בתמונות,

המלוה במלים כתובות.

הכתוב משלים את הציור ועוזר

לנו להבין את המסר.

לפעמים ספורים כתובים

בצורת עלילון.

מי מדבר בשירה שבעלילון (בקומיקס)?

בשירה כזאת מדברים שנים.

בשירה משתתפים "אני" ו"אתה" בתפקידיים

מתחלפים. אני מדבר אתך, את עונה לי.

לשון

הקטנות

אם נוסיף **און** בסוף המלה **ספר**,
הוא יהיה **ספרון**,
כלומר **ספר קטן**. אם נוסיף
אית בסוף המלה **קש**,
היא תהיה **קשית**.

שאלות ותשובות

מלות הנשאלה למה ומדוע

מחפשות הסבר וסבה, אבל לא לכל דבר יש הסבר
וסבה. אחרי משפט שאלה בא סימן שאלה [?].

מה פתאם?! שאלת פליאה מסמנת בסימן

שאלה ובסימן קריאה [?!].

כְּשֶׁעוֹנִים תְּשׁוּבָה מְלָאָה — כּוֹתְבִים
מִשְׁפָּט חֲדָשׁ, לְלֹא מִלַּת הַשְּׂאֵלָה,
וּמוֹסְרִים אֶת תֵּכֵן הַתְּשׁוּבָה.

כְּשֶׁמוֹסְרִים אֶת תֵּכֵן הַתְּשׁוּבָה צָרִיךְ
לְהוֹסִיף לְפַעֲמִים מְלָה מְחַבֵּרֶת (כִּי,
מִפְּנֵי שֶׁ... וְכַדוּמָה). לְפַעֲמִים צָרִיךְ
לְשַׁנּוֹת אֶת סֵדֶר הַמְּלִים בַּמִּשְׁפָּט.

כְּנוֹיֵי שִׂיכוֹת

כְּשֶׁרוֹצִים לִזְמַר שְׂמִינְיָהּ שִׁיר לְמִינְיָהּ, מִשְׁתַּמְּשִׁים בְּכְנוֹיֵי
הַשִּׂיכוֹת (שְׂלָה, שְׁלוֹ וְכַדוּמָה). בְּשִׁפְתַי הַסְּפוֹר נֶאֱמְרוֹת
הַמְּלָה וְכְנוֹי הַשִּׂיכוֹת בְּיַחַד (מִשְׁפָּחָתוֹ — הַמִּשְׁפָּחָה שְׁלוֹ).

פֶּעַל

פֶּעַל הוא מלה המציגת פעלה או מצב המתרחשים בזמן מסוים: אתמול, עכשו או מחר. למשל: בשלו, מבשלים, נבשל.

פְּעָלִים יכולים להיות פְּעָלִי
אכילה, שנה, תנועה וכדומה.

פְּעָלִים שעוסקים באכילה הם פְּעָלִי אכילה.
פְּעָלִים שעוסקים בשנה הם פְּעָלִי שנה.

תָּאָר

תפקיד של מלים כגון יפה, מצלח,
שובה, קטנים - לתאר את השמות.

המלים המתארות נקראות תארים.

תפקיד התאר הוא להוסיף מידע

על שם העצם, למשל: על יפי,

על גדל, על צבע, על הרגשה.

התארים עוזרים לנו להבדיל

בין דברים דומים. למשל:

מכונית צהבה או ירקה.

תאר מוסיף פרטים על

שם העצם: על צורה, על

יפי, על גדל, על צבע, על

תכונה, על הרגשה ועוד.

סימני פסויק

אחרי שאני כותבת אני בודקת אם לא
שכחתי לסמן סימני פסויק מתאימים.
למלים מאוּתה משפחה
יש אותיות משתפות.
למשל: שבת ושבתה.

ה"א הידוע

כאשר שם העצם מקבל את ה"א
הידוע, גם שם התאר שאתו מקבל את
ה"א הידוע. לדגמה: הפלבה הקטנה.

מבנה סמיכות

צמד שמות הסמוכים זה
לזה, ללא חציצה ביניהם,
יוצרים יחד מבנה סמיכות.

אנומטופאה

— אנומטופאות —

בטויים המחקים קולות
במציאות, למשל: זום-זום
טיף-טף, בום טרח!

זְמַנִּים

מָה שְׁקוּרָה עֲכָשׁוּ הוּא הַהוּה
וּמָה שְׁקָרָה אֶתְמוּל הוּא הָעֶבֶר.

מִסְפָּרִים

לְמִסְפָּרִים בְּעֵבְרִית יֵשׁ צוּרַת זָכָר וְצוּרַת נְקֵבָה. בְּזָכָר מוֹסִיפִים
אֶת הַסּוֹפִית הַ, לְדַגְמָה: שְׁלוּשָׁה. בְּנְקֵבָה אֵין סוֹפִית, לְדַגְמָה:
שְׁלוּשׁ.

עַל בְּנוֹת אוֹמְרִים 'שְׁתֵּי בְנוֹת'.

עַל בְּנִים אוֹמְרִים 'שְׁנֵי בְנִים'.

שִׁימוּ לֵב: יֵשׁ שְׁמוֹת שְׁסִימַת הַרְבִּים אוֹ הַרְבוֹת שְׁלֵהֶם יוֹצֵאת
דָּפֵן. לְמִשְׁלֵ: נְמָלָה (נְקֵבָה) — בְּרַבִּים: נְמָלִים

אַרְמוֹן (זָכָר) — בְּרַבִּים: אַרְמוֹנוֹת

סְלֵנֵג

בְּשֵׁפֶת הַסְּלֵנֵג מְשַׁתְּמָשִׁים בְּשֵׁפָה שֶׁהִתְפַּתְּחָה בְּרָחוֹב,
בְּצָבָא, בְּשִׁכּוּנָה וְעוֹד. לְדַגְמָה: "סַבְּבָה", "בְּקִטְנָה".

שֵׁם קְבוּצָי

מֵהוּ שֵׁם קְבוּצָי? מְקַהֵלָה, לְדַגְמָה, הִיא שֵׁם קְבוּצָי — קְבוּצָה
בְּעֵלֶת מְשָׁהוּ מְשַׁתְּף. מְקַהֵלָה הִיא קְבוּצָה שֶׁל אֲנָשִׁים שְׂשָׂרִים.

חֲרוּזִים

כַּאֲשֶׁר מְלִים מְסַתִּימוֹת בְּאוֹתוֹ הַצְּלִיל אוֹ בְּצְלִילִים דּוֹמִים,
שׁוֹמְעִים חֲרוּזִים.

דו־שִׁיחַ

דו־שִׁיחַ הוּא שִׁיחָה בֵּין שְׁנֵי מְשַׁתְּפִים.